

Ο ΔΟΥΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΗΣΤΑΙ

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς ἀπεφάσισεν ἐν ἔτει 1846 νὰ ταξιδεύσῃ εἰς Ἰσπανίαν. Τὸ ταξίδιον τοῦτο εἶχεν οἰονεὶ ἐπίσημον χαρακτῆρα, προκλήθην ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Salvandy, ὁ ὁποῖος ἀνέθεσεν εἰς τὸν Δουμᾶν νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν συμμετέχων εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν γάμων τοῦ δουκὸς Μομπασιέ μετὰ τινος Ἰσπανίδου πριγκιπίσσης. Ὁ Δουμάς ἐταξείδευε μετὰ μεγάλης ἀκολουθίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τοῦ πιστοῦ συνεργάτου του Μακί, τῶν δύο εὐθύμων ζωγράφων Ζιρὰρ καὶ Δεβερὸλ, ὡς καὶ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ του Ἀλεξάνδρου, τοῦ μετὰ ταῦτα διασήμου συγγραφέως τῆς «Κυρίας μετὰ τὰς καμελίαις». Δὲν ἔλειπε δὲ ἐκ τῆς ἀκολουθίας, οὐδ' αὐτὸς ὁ αἰθίοψ Παῦλος, ἔχων τῆν ἐπίβλεψιν τῶν ἀποσκευῶν, τῶν ὀπλων, καὶ τῶν ἐπιτραπέζιων σκευῶν.

Κατὰ τὰς ἐορτὰς λοιπὸν τῆς Μαδρίτης ἐνεφανίσθη καὶ ἡ φιλολογικὴ αὐτῆ προσβεία, ἐν ὅλῃ τῆς μεγαλοπρεπειᾶ. Ἐγένετο δὲ γνωστὸν, ὅτι ἐν διαστήματι δεκατεσσάρων ἡμερῶν, ἔδαπάνησεν ὁ Δουμάς ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας τάλληρα, ὅπως ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Ἰσπανίας ἀντιπροσωπεύσῃ ἀξιοπρεπῶς τὰ γαλλικὰ γράμματα. Συμμετέσχεν ὅλων τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐορτῶν, ἔτυχε δὲ ἐκτάκτων τιμῶν παρὰ τῶν διακεκριμένων καὶ ἐξεχόντων ἀνδρῶν τοῦ βασιλείου, γνωστὸς ὢν τοῖς πᾶσιν ἐκ τῶν μυθιστορημάτων του, ἅτινα διαδεδομένα ἦδη ἐν Ἰσπανίᾳ, ἤρρεσκον καθ' ὑπερβολὴν.

Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐορτῶν ἐπεσκέφθη ὁ Δουμάς μετὰ τῆς συνοδείας του τὸ Aranjouez, κατόπιν ἐταξείδευσε διὰ τοῦ Τολέδου εἰς Γρανάδαν, ἔνθα ἐμπνευσθεὶς ἐκ τῆς θεᾶς τῆς Ἀλάμπρας ἔγραψε στίχους τινὰς καίτοι δὲν ἐσυνείθιζεν ἀκόμη τότε νὰ στιχουργῇ.

Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως καὶ δικαίου διαφέροντος εἶχεν ἤδη διέλθει μέγα μέρος τῆς Ἰσπανίας, ἐντούτοις ἠσθάνετο ὅτι δὲν ἐξεπληρώθη καθ' ὅλοκληρίαν ἡ ἐπιθυμία του. Ὑπελείποντο εἰς αὐτὸν δύο τινά. Πρῶτον συστηματικὴ κυνηγετικὴ ἐκδρομὴ, χάριν τῆς ὁποίας εἶχε κομίσει ὀλόκληρον ὄπλοστάσιον, ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων ὀπλων καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, καὶ δεύτερον ἐπιθύμει νὰ συναντηθῇ μετὰ Ἰσπανῶν ληστῶν. Ὡς πρὸς τὸ κυνήγιον ἡ συνοδεία δὲν ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένη. Ὡς πρὸς τοὺς ληστὰς δὲ καίτοι ἤκουον παρὰ τῶν ξενόδοχων, ἀγωγιαντῶν καὶ ὀδηγῶν τὰς μάλλον τρομακτικὰς διηγήσεις, δὲν εἶχον ὅμως εἰσέτι εὐτυχίσει νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσωσι. Ἐντούτοις ἀπεφά-

σισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Κορδόβαν, ὅπως ἐν τῇ ἐγγύς Σιέρρα Μορένη κυνηγοῦντες, ἐπιτύχωσιν ἴσως τὴν προσωπικὴν γνωριμίαν τῶν ληστῶν καὶ ταχυπόδων Desperados. Ὁ διπλοῦς οὗτος πόθος τῶν πατρὸς καὶ υἱοῦ Δουμᾶ, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν, ἔμελλε κατὰ θαυμαστὸν καὶ περιέργον τρόπον νὰ ἐκπληρωθῇ.

Ἀρχθέντες εἰς Κορδόβαν, παλαιὰν πόλιν παρὰ τὸν Γουαλδακουίθερον κατέλυσαν οἱ ταξιδιωταὶ ἐν τῷ «Ξενοδοχείῳ τοῦ Ταχυδρομείου». Μεταξὺ ἄλλων συνήντησαν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ καὶ πολλοὺς νέους εὐγενεῖς, οἵτινες, προφανῶς πρὸς τιμὴν τοῦ συγγραφέως ἐνεφανίσθησαν φέροντες τὰς πολυτιμότερας ἀνδαλουσίας στολάς των. Κατ' ἀρχὰς ἐφαίνοντο δειλοὶ καὶ συνεσταλμένοι, ἐπὶ τέλους ὅμως, εὐνοικὴ περίστασις συνετέλεσε πρὸς σύναψιν γνωριμίας μετ' αὐτοῦ.

Εἰσελθόντος ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐμπόρου διαφόρων μεταξωτῶν ζωστήρων, ἠγόρασεν ὁ Δουμάς τοὺς φρασιτέρους λέγων πρὸς τοὺς συνοδοὺς του, ὅτι ἡ ἀγορὰ αὕτη τὸν νῆχαρίσκει πολὺ, διότι ἐπιθύμει νὰ καταρτίσῃ τελείαν ἀνδαλουσιαν ἐνδυμασίαν, διὰ τὴν συλλογὴν στολῶν ἦν εἶχεν ἐν τῷ μεγάρῳ αὐτοῦ «Μοντεχρίστῳ» πλησίον τῶν Παρισίων.

Ἐγερθεὶς τότε εἰς ἐκ τῶν νέων εὐγενῶν, ἐπλησίασε μετ' ἐπιχαρίτου μειδιάματος, καὶ παρεκάλεσεν ἐνθέρμως αὐτὸν ν' ἀποδεχθῇ διὰ τὸν ῥηθέντα σκοπὸν τὸν μανδύαν του (πολυτελέστατον καὶ τεχνικώτατον ἐξεργασμένον). Δεύτερος προσέφερε τὸν ὠραῖον χιτῶνά του, τρίτος τὸ περιστήθιον, τέταρτος τὰ ὑποδήματά του, πέμπτος τὸν πῖλόν του καὶ ἔκτος τὰς περισκελίδας αὐτοῦ. Κατὰ τοιοῦτον παράδοξον τρόπον ἐγένετο ἡ γνωριμία μετὰ τῶν ἐξ ἐκ Κορδόβας καθαλλιέρων. Εἰς τούτων ἐκαλεῖτο Ἰωάννης Παρόλδος, ἄλλος Χριστοβάλ Ραβέζ, τρίτος Φερνάνδος Περέζ, κυρίως δὲ ἡ τριανδρία αὕτη ἀνέλαβε νὰ ἐπιδείξῃ πρὸς τοὺς ξένους τὰ ἀξιόθεάτα τῆς Κορδόβας.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐγένετο ἐπὶ τέλους λόγος κατὰ τὸ γεῦμα καὶ περὶ κυνηγίου καὶ ληστῶν. Ὁ Δουμάς ἠρώτησεν, ἐὰν πράγματι ὑπῆρχον ἐν Σιέρρα Μορένη ἀγριοχοῖροι καὶ ἀγριογάτοι τόσοι ὑπερβολικοῦ μεγέθους, ὡς εἶχον βεβαιώσει αὐτὸν τινές.

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Παρόλδος, ἐγὼ αὐτὸς ἐκυνήγησα εἰς τὰ ὄρη ἀγριογάτους καὶ ἀγριοχοῖρους, καὶ δύναμαι νὰ ἐπικυρώσω τὴν φήμην αὐτὴν.

— Θὰ ἠδυνάμεθα λοιπὸν, κύριοί μου, τῇ συνδρομῇ σας, νὰ διοργανώσωμεν μεγάλην κυνηγετικὴν ἐκδρομὴν ;»

Οἱ Ἰταλγοὶ προσεῖδον ἀλλήλους ἐν ἀμηχανίᾳ, τινές δὲ ἐσκυθῶπασαν.

— «Χμ, χμ!» ἐψιθύρισεν ὁ Ραβέζ, «βεβαίως δὲν εἶναι εὐκόλον τὸ κυνήγιον ἐν Σιέρρα Μορένη. Ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ τις ὅλως ἰδιαιτέρα μέτρα δι' αὐτό. Δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι εἰς τοὺς πλείστους ἐδῶ κατοίκους τῆς Κορδόβας τὸ κυνήγιον τῶν ἀγρίων ζῶων τῶν βουνῶν τῆς Σιέρρας Μορένης, εἶναι τόσο ἀγνωστον, ὅσῳ εἰς τοὺς προγόνους των ὁ Νέος Κόσμος, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Κολόμβου».

— Περιέργον! Ἐντούτοις ἐκ τῶν λόγων σας ἐξάγεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲ εἶναι καὶ ἐντελὺς ἀδύνατον.

— Ἀδύνατον ὄχι, ἀλλὰ θὰ ἐστοίχιζε πολλὰ χρήματα.

— Περὶ τούτου δὲν πρόκειται.

— Εἰς Ὑμᾶς, Κύριε Δουμᾶ, ἡ εὐχαρίστησις δὲν θέλει στοίχισαι μὴδὲ ἐν λεπτόν, διότι εἶσθε ὁ πολυτίμητος ξένος. Ἰδική μας φροντίς θὰ εἶνε ἡ ἐξομάλυνσις τῶν δυσχερειῶν καὶ προσκομμάτων.

— Ἀλλὰ ποῖαι λοιπὸν εἶναι αὐταὶ αἱ δυσκολίαι καὶ τὰ ἐμπόδια;

— Χμ, ἡ Σιέρα δὲν εἶναι ἀσφαλής.

— Ἄ, ἐννοεῖτε τοὺς ληστές;

— Μάλιστα αὐτούς.

— Εἶναι τόσῳ πολλοί;

— Χμ, τριάκοντα, τεσσαράκοντα ἴσως καὶ πενήκοντα. Τίς δύναται νὰ γνωρίζῃ τὸν ἀριθμὸν των.

— Καὶ οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ εἶναι κύριοι τῆς Σιέρα Μορένης;

— Ναὶ δυστυχῶς! Αἱ γενόμεναι ἀπόπειραι πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἀπέτυχον. Μετὰ μεγάλης ἐπιτηδειότητος ἀπέρχονται οἱ λησταὶ εἰς μυστικὸν καταφύγιον, ἔνθα ἀδύνατος ἡ ἀνακάλυψις αὐτῶν.

— Διάβολε! ἐπιθύμουν πολὺ νὰ ἐγνώριζον αὐτοὺς τοὺς διαβολανθρώπους, διὰ νὰ ἴδω ἐν πράγματι εἶναι τόσῳ κομψοί, ὅπως οἱ λησταὶ τοῦ θεάτρου τῶν κωμωδιῶν εἰς Παρισίους.

— ὦ, Κύριε Δουμᾶ, τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς δὲν πρέπει νὰ θεωρῇ τις τόσον γελοίους. Αἱ χεῖρές των εἶναι βαμμέναι μὲ πολὺ ἀνθρώπινον αἷμα.

— Γνωρίζω μέσον διὰ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Κυρίου Δουμᾶ, ἄνευ τοῦ βαρέος φόρου τοῦ ὀρισμένου ὑπὸ τῶν κυρίων τοῦ βουνοῦ, εἶπεν ὁ Παρόλδος μετὰ τινα σκέψιν.

— Πῶς ἐννοεῖς;

— Ὅπως πανταχοῦ, τὰ πλήρη εὐφροσύνης μυθιστορήματα τοῦ κυρίου Δουμᾶ, ἔχουσι θαυμαστάς καὶ θερμούς ἀναγνώστας, οὕτω καὶ εἰς Σιέραν Μορένην ἔχουσιν ἓνα μέγαν θαυμαστήν. Εἶναι ὁ γέρω Ἰσὲς Μιράνδας, τοῦ ὁποίου ἡ συνείδησις βασταίνει δωδεκάδα τούλάχιστον, ἴσως δὲ καὶ δύο δωδεκάδας φόνων. Μεταξὺ τῶν ληστῶν τῆς Σιέρας ἀπολαμβάνει ὑψίστης τιμῆς, ἐννοῶ δηλ. ὅτι αὐτὸς εἶναι τρόπον τινα, ὁ πρόεδρος καὶ ἀρχηγὸς τῆς ἐκλεκτῆς κλεπτοδημοκρατίας.

— Καὶ τοιοῦτος λήσταρχος ἀναγινώσκει μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ ἔργα μου, ἐφώνησε περιχαρῆς ὁ ποιητής.

— Βεβαίως, κύριε Δουμᾶ, μὴ ὦν ὁμοῦς κάτοχος τῆς γαλλικῆς δὲν ἀναγινώσκει ταῦτα ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, ἀλλὰ μεταφρασμένα εἰς τὸ ἰσπανικόν. Εἶδον εἰς χεῖράς του τὸν θαυμάσιον *Μουτεχρίστιον* σας καὶ δύναμαι ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἦτο κατενθουσιασμένος. Ἡμῖν αἰχμάλωτος τῆς συμμορίας ἐπὶ πέντε ἡμέρας, ἕως νὰ φθάσῃ τὰ λύτρα. Δὲν δύναμαι νὰ παραπονεθῶ, ὅτι ἐφῆρθαν πρὸς ἐμὲ κοινῶς, τούναντίον μου ἐπέτρεπον νὰ λαμβάνω μέρος εἰς τὰ κυνήγια των. Ἀλλὰ, ὅπως ἐξηγηθῶ σαφέστερον, γνωρίζω

ἐνταῦθα ἀνθρώπους διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν ὁποίων δύναμαι νὰ ἔλθω εἰς συνενόησιν μετὰ τοῦ Μιράνδα, ὅπως πραγματοποιηθῇ ἡ μεγάλη κυνηγετικὴ ἐκδρομὴ.

— Τὸ κάμνετε προθύμως αὐτό;

— Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως, ἀλλὰ ὀφείλω νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ τηρήσετε μυστικότητα προσωρινῶς. Μεθαύριον θὰ σᾶς εἶπω, ἐὰν οἱ ἄνδρες ὑπόσχωμαι νὰ μὴ σᾶς κακομεταχειρισθῶσι.

— Καὶ ἐὰν ὑποσχεθῶσι τούτο;

— Τότε ἀδιστακτικῶς δυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν εἰς τὸν λόγον των.

— Ἐξάριετα! Ὡστε θὰ ἐκπληρωθῇ ὁ πόθος μου! Θὰ δυνηθῶ νὰ θαυμάσω τοὺς ῥομαντικούς αὐτοὺς ἥρωας τῶν ὁρέων ἐν πλήρει αὐτῶν τῇ δόξῃ!

— Μάλιστα, μόνον διότι εἶσθε Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, δύνασθε, ὡς ἀσφαλῶς εἰκάζω, νὰ ἐπιχειρήσετε ἀκινδύνως τοιοῦτο διάβημα. Πάντα ἄλλον Γάλλον, θὰ ἐφόνευον οἱ εὐγενεῖς τοῦ ὄρους, διότι τρέφουσι μῖσος πρὸς ὄλους γενικῶς τοὺς συμπαθεῖς μας γείτονας τοὺς παρὰ τὰ Πυρηνναῖα.

— Τοῦτο ὁμοῦς μὲ ἐμβάλλει εἰς ἀνησυχίαν διὰ τοὺς συνοδοὺς μου.

— Ὡ ἀφοῦ εἶνε σύντροφοί σας θὰ ἦσαν ἀπάντες ἐπίσης ἐν ἀσφαλείᾳ, ὅπως εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ!

— Αὐτὸ εἶνε ἐπιτυχία! ἐψιθύρισε ὑπερηφάνως ὁ Δουμᾶς.

Ἡ συνοδεία μετὰ μεγίστης ἀνυπομονησίας ἀνέμενε τὴν ὀρισθεῖσαν διὰ τὴν ἐκ τῶν βουνῶν ἀπάντησιν ἡμέραν.

Τὴν πρωίαν τῆς τρίτης ἡμέρας ἐνεφανίσθησαν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ οἱ νέοι εὐγενεῖς, τοῦ Παρόλδου ἀναγγέλλοντες, ὅτι ἐτελείωσαν τὰ πάντα καὶ ὅτι ἀνεμένοντο εἰς Σιέραν Μορένην. Ὁ Δὸν Ἰσὲς Μιράνδας θεωρεῖ, ὅτι ἐν τῷ βίῳ του δὲν θέλει τύχει μεγαλητέρας τιμῆς, τὴν ὁποίαν θὰ ἀπολαύσῃ διὰ τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ δεξιώσεως τοῦ προσφιλοῦς του συγγραφέως, περὶ τῶν μυθιστορημάτων τοῦ ὁποίου ἐκφράζει γνώμην, ὅτι εἶνε τερπνότερα καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ Δὸν Κιχώτη τοῦ ἀθανάτου Θερβάντες.

Ὁ ποιητὴς ἠὲ εὐχαρίστησεν ἐπανεληλυμμένως διὰ τὴν κολακευτικὴν ἰδέαν, ἣν περὶ αὐτοῦ ἔτρεφεν ὁ μέγας λήσταρχος, ἐζήτησε δὲ νὰ μάθῃ τί ἐχρειάζετο διὰ τὴν ἐκδρομὴν.

— Ἡμεῖς, κύριε Δουμᾶ, θέλομεν φροντίσει περὶ πάντων, ἀπήντησεν ὁ Παρόλδος, καθὼς καὶ περὶ ἡμιόνων καὶ ὄνων· αὐριον δὲ περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τὸ πρωί, θὰ ἔλθωμεν νὰ σᾶς πάρωμεν.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Δουμᾶς, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἀποδεχθῶ τὴν φιλοξενίαν καὶ τὰς περιποιήσεις τῶν μυστηριωδῶν αὐτῶν ἀνδρῶν τῶν βουνῶν χωρὶς καὶ ἐγὼ νὰ τὰς ἀνταποδώσω. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ τιμὴ μου ὡς Γάλλου. Φροντίσατε ὅθεν παρακαλῶ νὰ ἔχωμεν μαζί μας ὄνους ἐκ τῶν κατηλιτέρων καὶ καλὰ τρόφιμα».

Οἱ Κορδοβάνοι προσεπάθησαν νὰ τὸν ἀποτρέψωσιν, ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε, θέλων ὅπως πρὸς οἶον δῆποτε ἄλλον, οὕτω καὶ πρὸς τοὺς ληστές νὰ φανῇ ἐλευθέρως καὶ εὐγενῆς.

Περὶ τὴν τετάρτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς ἐπιούσης, ἀφωπνίσθησαν οἱ Γάλλοι ὑπὸ τοῦ θορύβου τῶν ἀγωγιατῶν. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πάντες ἦσαν ἔτοιμοι.

Οἱ δύο ζωγράφοι παρέλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ πρὸς ζωγραφικὴν χρεϊώδη, προβλέποντες, ὅτι ἐπὶ τοῦ ὄρους θὰ εὕρισκον πλουσίαν καλλιτεχνικὴν ὕλην.

Ὁ Παρόλδος ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν, οἱ ἀμέσως ὑπ' αὐτὸν ἦσαν ὁ Ραβέζ καὶ ὁ Περέζ· ὡσαύτως δὲ συμμετέσχον τῆς κυνηγετικῆς ἐκδρομῆς πολλοὶ Κορδοβάνοι φίλοι τοῦ κυνηγίου, ἐκ τῆς καλητέρας τάξεως, ἐπωφεληθέντες τῆς ἐκτάκτου ταύτης εὐκαιρίας πρὸς ἀκίνδυνον ἐκδρομὴν εἰς τὸ ὄρος.

Ἦτο ὠραία φθινοπωρινὴ πρωία, ἀλλὰ τὸ σκότος δὲν εἶχεν εἰσέτι διαλυθῆ, ὥστε ἠναγκάσθησαν ἐν ἀρχῇ νὰ ἀνάψωσι λαμπάδας, τῶν ὁποίων τὸ φῶς καθίστα γραφικωτέραν τὴν συνοδείαν.

Προχωροῦντες διέσχίζον τὰς πεπαλαιωμένας ὁδοὺς τῆς Κορδόβας, ἄλλοι ἐρ' ἵππων, ἄλλοι ἐρ' ἡμιόνων καὶ ἄλλοι ἐπὶ ὄνων. Προηγούντο οἱ νέοι εὐγενεῖς μετὰ τῶν γάλλων ξένων, κατόπιν δὲ οἱ κυνηγοὶ καὶ μετὰ τούτους οἱ ὑπηρέται, οἱ ἀγωγιαῖται καὶ οἱ σκευοφόροι ὄνοι, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐπίβλεψιν τοῦ αἰθίοπος Παύλου, εἰς ὃν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἀρχηγία αὐτῶν, ἐξασκουμένη μετὰ τῆς προσηκούσης τῷ ἀξιωματικῷ τούτῳ μεγαλοπρεπειᾶς.

Ἀπὸ τῆς πόλεως μέχρι τῶν προπόδων τοῦ ὄρους διήνυσαν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, τροχάδην βαίνοντες· ἐντεῦθεν δέ, ἐνθα κατέληγεν ἡ ὁδός, εἰς τὴν πρώτην κλιτὸν τῆς Σιέρρας, ἐβάδιζον διὰ στενῶν ἀτραπῶν ἐπὶ ἡμιόνων, οἵτινες φαιδρῶς ἐβάδιζον ἐπὶ τοῦ ἀποκρήμνου καὶ ἐπικινδύνου ἐκεῖνου ἐδάφους.

Ἡ ὀφιοειδὴς ἀτραπὸς ἀνεθίβαζεν αὐτοὺς ὀλονὲν εἰς ὑψηλότερα στρώματα, τελευταῖον δὲ ἔφθασαν εἰς βραχῶδες μέρος ἐνθα ἐκ δεξιῶν ἔβλεπον κρεμαμένους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των ὑψηλοῦς ἐκ βράχων τοίχους, ἐνῶ πρὸς τὸ ἀριστερόν ἔχαινε βαθυτάτον βράθρον.

— Διάβολε! τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι πολὺ ἐπικινδύνον.

— Εἶνε ἀναμφιβόλως, ὅχι ὁμως δι' ἡμᾶς σήμερον· ἀπήντησεν ὁ Παρόλδος.

— Χμ, ἐν τούτοις ἂν ἐκρημνίζετό τις εἰς τὸ βάθος αὐτό, δὲν θὰ ἐξήρχετο πλέον.

— Τοιοῦτο δυστύχημα μὴ φοβῆσθε. Οἱ ἡμίονοι βαδίζουσι τόσον ἀσφαλῶς ἐδῶ, ὅσον σεῖς εἰς τὰς παρισινὰς λεωφόρους.

— Τί βάθος ἔχει ἡ ἄβυσσος αὕτη;

— Δύο χιλιάδων ποδῶν, ὑπάρχουσιν ὁμως ἀκόμη βαθύτερα ἐν τῇ Σιέρρᾳ.

Πρὸς τὰ δεξιὰ ἔβλεπον συνεχῶς, ἐπὶ τῶν βράχων σταυροὺς ἐπὶ ξυλίνοις βάρθρων, φέροντας πίννακας μετ' ἐπιγραφῶν.

— Τί σημαίνουν οἱ σταυροὶ οὗτοι καὶ αἱ ἐπιγραφαί; ἠρώτησεν ὁ Δουμᾶς.

— Ἀναγνώστετε! ἀπήντησεν ὁ Παρόλδος, δεικνύων πίνακά τινα.

Ὁ συγγραφεὺς καίτοι ἀρκετὰ καλῶς γινώσκων τὴν ἰσπανικὴν, ἐν τούτοις μετὰ κόπου κατώρθωσε

ν' ἀναγνώσῃ τὴν σχεδὸν ἐξηλειμμένην ἐπιγραφὴν, ἣτις οὕτως εἶχεν:

« Ἐν ταύτῃ τῇ θέσει ὁ κόμης Ροδρίγος δὲ Τορίγιας ἐδολοφονήθη. Ὅδοιπόρε, δεθήθητι ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ! Τῇ 17 Μαΐου 1844. »

Ὅλιγα βήματα περαιτέρω ἦτο ἄλλος σταυρὸς καὶ ἐπιγραφή:

« Ἐνταῦθα, αὐθημερὸν ἐδολοφονήθη ὁ υἱὸς τοῦ κόμης Ἐρνάνδεζ δὲ Τορίγιας. Δεθήθητι ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ! »

— Αὐτὸ εἶναι φοικῶδες! ἀνεφώνησεν ὁ Δουμᾶς. Ὅλοι οἱ σταυροὶ αὗτοι, ὅλαι αἱ ἐπιγραφαί. . .

— Φανερώουν τόσους φόνους. Καὶ ἐγὼ ἐν ταύτῃ τῇ θέσει συνελήφθη καὶ ἐλθστεύθη ὑπὸ τῶν ληστῶν τῆς Σιέρρας.

— Ἀλλὰ πῶς δὲν σᾶς ἐφόνευσαν;

— Διότι δὲν ἔλαβον ἀμυντικὴν στάσιν, ὅπως ὁ ἀξιόσεβαστος κόμης καὶ ὁ υἱὸς του, ἀλλὰ παρεδόθη εἰς τὴν μοῖράν μου, ὑποσχεθεὶς νὰ πληρώσω πολλὰ λύτρα. Νομίζω, ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ φρόνιμος παραδίδεται καὶ δὲν ζητεῖ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς τύχης του. Διὰ τοῦτο ἔτυχον παρὰ τῶν κυριῶν τῆς Σιέρρας πάσης περιποιήσεως, ὀφειλομένης πρὸς ἀνδραλουσίον ἱππότην.

— Καὶ ἐὰν οἱ ἔντιμοι αὗτοι κύριοι μᾶς συλλάβωσιν ἤδη ζητοῦντες λύτρα;

— Τοῦτο ἀδύνατον νὰ συμβῆ τόρα, διότι εἴμεθα προσκεκλημένοι σας.

— Νομίζετε, ὅτι τοιοῦτοι ἄνθρωποι σέβονται τὴν φιλοξενίαν;

— Κύριε Δουμᾶ, εὕρισκεσθε ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐνθα καὶ αὐτοὶ οἱ κλέπται καὶ οἱ ληστὰί φυλάττουν τὸν λόγον των. Ἡ ὑπόσχεσις ἦν διδοί ἰσπανὸς ληστής, εἶναι δι' αὐτὸν ἱερά.

— Ἐμπρὸς λοιπόν. Ἡ διαβεβαίωσις σας αὕτη εἶναι ἀναμφιβόλως πολὺ παρήγορος. Βεβαίως μετὰ τῶν δειλῶν δὲν συγκαταλέγομαι. Εἰς τὸν βίον μου διέτρεξα πολλοὺς κινδύνους, ὁμολογῶ ὁμως, ὅτι ἡ θέα τῶν σταυρῶν καὶ ἐπιγραφῶν μὲ διέθεσε κάπως μελαγχολικῶς, τοὺς θεωρῶ κακοὺς οἰωνοὺς.

Οἱ συνοδοὶ τοῦ μυθιστοριογράφου δὲν εὕρισκοντο καλύτερα τούτου διατεθειμένοι. Ἐσυλλογίζοντο, ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο εἶναι ἔμμεναν εἰς τὸ σπῆτι των.

Ἄρῳ διήλθον τὴν φοικῶδη ἐκεῖνην βραχῶδη ἔρημον, ἔφθασαν ἐπὶ τέλους εἰς φαιδρότερον μέρος. Ὅτε δὲ πάντες εἶχον ἀναβῆ ἐπὶ ὑψώματός τινος, λίαν ἀποκρήμνου, ὁ Παρόλδος ἐφώνασε:

— Στρέψετε τώρα, κύριοί μου, διὰ νὰ ἰδῆτε!

Φωνὴ θαυμασμοῦ ἦτο ἡ ἀπάντησις ὄλων, ἀπέναντι τῆς θέας ἣτις ἐξετυλίσσετο πρὸ αὐτῶν. Ὁ Γουαλδακουίβερρος ἔστειλεν ὑπὸ τὴν λάμπην τοῦ πρωϊνοῦ ἡλίου, ἡ δὲ Κορδόβα ἐφαίνετο ὡς μαγικὴ πόλις τῆς ἐποχῆς τῶν Μαύρων.

Οἱ ζωγράφοι καταβληθέντες ἔλεγον, ὅτι ἡ θέα αὕτη καὶ μόνη ἤρκει νὰ τοὺς ἀποζημιώσῃ, ὅχι μόνον διὰ τὰς κακουχίας τῆς πορείας, ἀλλὰ καὶ διὰ μεγαλητέρους κινδύνους, ἂν διέτρεχον ἐκ συναντήσεως ληστῶν.

Ἡ κυνηγετικὴ συνοδεία ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν της, ὅτε δὲ ἔφθασαν οἱ ὀδοιπόροι εἰς ἀπομε-

μακρυσμένην πρασίνην κοιλάδα, εἶδον κατ' ἀρχάς ἄνδρας τινάς, ἐκτελοῦντας ἐκεῖ ἴσως χρέη φυλάκων, οἵτινες ὁμῶς ἠδύναντο ἐκ τῆς ἀπλῆς καὶ γραφικῆς ἐνδυμασίας των νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς αἰγυβοσκοί, καίτοι ὁ ὑποπτος αὐτῶν ἐξοπλισμὸς ἐφανέρωνεν, ὅτι ἦσαν λησταί. Ὁξὺς συριγμὸς ἠκούσθη καὶ μετ' αὐτὸν αἱ ὕλακαὶ πολλῶν κυνῶν. Τριάκοντα ἄνδρες ἐφάνησαν, νέοι καὶ ἠλικιωμένοι, μὲ ὄψεις ὁ εἰς παραδοξοτέραν τοῦ ἄλλου, καὶ μετ' ἰσαριθμῶν κυνῶν.

— Οἱ λησταί! ἐψιθύρισε ὁ Δουμᾶς παρατηρῶν προσεκτικῶς τὴν συμμορίαν.

— Οἱ ἄνδρες τῆς Σιέρρας, κύριε Δουμᾶ! Προσέχετε νὰ κάμετε χρῆσιν τῶν ὠραιότερων φράσεων. Ἐδῶ δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζη τις κανένα διὰ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος.

Γέρων τις ληστής, λευκόθριξ, πανοῦργον ἔχων ὄψιν, ἐπλησίασεν ἐξαγαγὼν μετὰ σεβασμοῦ τὴν ἐξ ἀγριόγατας καλύπτραν, ἐκ τῆς κεφαλῆς του. Τοῦτον ὁ Παρόλδος ἐπαρουσίασεν ὡς Δὸν Ἰοσὲ Μιράνδαν, ἄλλοτε ὑπαξιωματικὸν τοῦ Δὸν Καρόλου.

Ὁ διάσημος λήσταρχος καὶ ὁ διάσημος μυθιστοριογράφος ἔδωσαν ἀμοιβαίως τὰς χεῖρας μετὰ φιλόφρονος μειδιήματος.

— Χαίρω γνωρίζων προσωπικῶς τὸν εὐφυῆ συγγραφέα τῶν λαμπρῶν ἔργων, εἶπεν ὁ Μιράνδας. Αἱ ἐξαισία μυθιστορίαι σας, εἶναι δι' ἐμὲ μεγάλη παρηγορία κατὰ τὴν ἐξορίαν μου. Περνῶ εὐχαρίστως ὥρας τινάς. Εἶμαι παλαιὸς Καρολιστής, κύριε Δουμᾶ, δυστυχήματα δὲ καὶ κακὴ μοῖρα, μὲ ἠνάγκασαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν νὰ καταφύγω εἰς Σιέρραν Μορέναν. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ εἶνε τις εὐχαριστημένος ἐκ τῆς τύχης του, διότι ἀναμφιβόλως πολλοὶ κάτοικοι τῶν πεδιάδων εἶναι δυστυχέστεροι ἡμῶν τῶν ὄρειων. Προσέλθετε ἀμέριμνοι εἰς τὰς σκηνάς μας».

Ὁ ποιητὴς ἀπήντησεν εἰς τὰς φιλοφρονήσεις ταύτας διὰ τινῶν φράσεων μεστῶν συμπαθείας μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν εὐγενείας.

Ἡ συνοδεία μετέβη εἰς τὰς σκηνάς, ἐνθα διεχέετο ἡ ὄσμη τῶν παρασκευαζομένων φαγητῶν, καὶ τῶν δύο ὀβελίδων ψητῶν, τῶν περιστροφόμενων ὑπὸ μαγείρων παραδόξων καὶ εἰδημόνων τῆς τέχνης ὡς κατόπιν ἀπεδείχθη.

Οἱ λησταί εἶχον ὡς πρὸς τὰ τρόφιμα ἐξαίρετον προμήθειαν ἐξ ἐλαφείων μηρῶν, μηρῶν ἀγριοχοίρων καὶ παρομοίων λιχνευμάτων, ποτὰ δὲ εἶχον οἶνους Μαλάγας καὶ ἄλλους ἀρίστους, οὓς ὄφειλον εἰς τὰς μετὰ διαφόρων λαθρεμπορῶν σχέσεις των.

Ὁ Δουμᾶς διέταξε νὰ κομισθῶσι καὶ τὰ ἰδικά του φαγητά, ἰνδιάνος, στήθη γηνῶν καπνιστῶν, ψητά, λουκάνικα, ἐξαίρετος τυρὸς ὡς καὶ φιάλαι πολλαὶ ἰσπανικῶν καὶ γαλλικῶν οἴνων.

Ὁ αἰθίοψ Παῦλος ἀνοίξας κιβώτιον, ἀπεκάλυψε πληθὺν ἀργυρῶν σκευῶν.

— "Ω! "Ω! ἐψιθύρισε ὁ Παρόλδος ἔμφροντις.

Ἐφέρετε ἐδῶ ἀργυρὰ σκευή;

— Δὲν ἔπρεπεν ἴσως:

— Δὲν εἰξεύρω ἂν πρέπη νὰ ἐγκρίνω τὴν πρᾶξίν σας. Παρατηρήσατε τὰ ἄπληστα βλέμματα τῶν φίλων μας.

— Θαυμάζου τὴν ὠραίαν παρισινήν τέχνην.

Ὁ Μιράνδας ἐπλησίασεν.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε, κύριε Δουμᾶ! ἐψιθύρισε νεύων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν εὐθύνην, καὶ ὑπόσχομαι, ὅτι μὴδὲ τὸ ἐλάχιστον κολλιᾶριον δὲν θὰ χαθῆ.

Ὁ ποιητὴς ἐφώνησε πρὸς τὸν Μαῦρον ὑπὲρ τῆν του:

— Ἴριψε ἐπάνω εἰς ἐν ἐπανωφόριον τὰ ἀργυρὰ σκευή, ὥστε εὐκόλως νὰ τὰ λαμβάνωμεν. Βεβαίως δὲν εἶναι ἀρκετὰ δι' ὅλους τοὺς κυρίους, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσωμεν ἀμοιβαίως νὰ βοηθούμεθα.

Τὸ γεῦμα ἤρχισε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως καὶ εὐθυμίας. Λησταί καὶ μὴ ἐκάθισαν ἀναμῖξ ἐπὶ τῶν χόρτων. Οἱ δύο ζωγράφοι ἐτελείωσαν πρῶτοι, σπεύσαντες νὰ ζωγραφίσωσι κεφαλὰς τινας, ἐκ τῶν μᾶλλον χαρακτηριστικῶν, τῆς νέας των γνωριμίας. Μετὰ βραχείαν ἀνάπαυσιν ἤρχισε τὸ κυνήγιον, τὸ ὅποιον διεξήχθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, διότι οἱ ἄνδρες τῶν βουνῶν ἐγνώριζον κάλλιστα νὰ ἀνιχνεύωσι τὰ ἄγρια ζῶα τῆς εὐρείας αὐτῶν περιοχῆς.

Ἐφρονεύθησαν πέντε ἔλαφοι, τρεῖς ἀγριοχοῖροι, καὶ δύο ἀγριόγατοι, οἵτινες ὡς διετίθεντο οἱ γάλλοι ξένοι, ἦσαν καταπληκτικοῦ μεγέθους.

Ὁ Δουμᾶς καὶ ὁ ἄσκνος κυνηγὸς υἱὸς αὐτοῦ, ἐξετιμῆθησαν ἰδιαζόντως ὑπὸ τῶν ληστῶν, διὰ τὴν τέχνην των περὶ τὴν εὐθυβολίαν.

Ἐν θριάμβῳ ἐκομίσθη ἡ κυνηγετικὴ λεία εἰς τὰς σκηνάς, ἐνθα διαφοροτρόπως παρεσκευάσθη. Περὶ τὴν ἐσπέραν, ὑπὸ τὸ φέγγος λαμπροτάτης καὶ μεγαλοπρεποῦς πανσελήνου, αἰωρουμένης ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρειν τῆς Σιέρρας, ἐγένετο τὸ μέγα ἐξ ἔρανον συμπόσιον. Ὁ οἶνος ἔρρεεν ἀφθόνως, προσκομιζομένων ἀενάως νέων ἀσκῶν, μικρῶν βαρελιῶν καὶ φιαλῶν. Οἱ ἡμίνοι καὶ οἱ ὄνοι, φέροντες κώδωνας, ἔβωσκον ἐκεῖ πλησίον, αὐξάνοντες τὸ γραφικὸν τῆς σκηνῆς.

Ὁ Δουμᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του, διεσκεδάζον καθ' ὑπερβολήν, οἱ δὲ ζωγράφοι δὲν ἀφῆκαν νὰ παρελθῆ ἡ εὐκαιρία αὕτη, χωρὶς νὰ συμπληρώσωσι τὰ σχέδιά των.

Μετ' ὀλίγον ἐκομίσθησαν κιθάραι καὶ κρόταλα, ληστής δὲ τις, θαυμασίαν ἔχων φωνὴν βαθυφώνου, ἔψαλε περιπαθῆς λαϊκὸν ἀνδαλούσιον ᾠσμα.

Ἄλλος τις ληστής ποτὲ ταυρομάχος, ὅστις ἕνεκα φόνου ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ καταφύγιον ἐν Σιέρρα, ἔψαλε κωμικὸν ᾠσμα τῶν ταύρων, γησίαν ταυρομαχικὴν ποίησιν μετὰ πολλῶν βρυχηθμῶν καὶ ποδοκροτημάτων. Κατόπιν ἐχόρευσαν οἱ ἀγωγιᾶται, ἐν ἀποστάσει τινί, μετὰ πολλῶν φανταστικῶν ἀλμάτων. Παρεκλήθησαν δὲ καὶ οἱ ἐπεισημοῦντες Γάλλοι νὰ χορεύσωσι γαλλικὸν χορὸν. Ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἐδίστασε ποσῶς νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ. Ἐγερθεῖς δὲ πάραυτα ὁ μουσικὸς Δεβαρόλ, ἔλαβε κιθάραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκρουσε γαλλικὸν χορὸν. Ὁ Δουμᾶς πατήρ, ὁ υἱὸς, ὁ Μακὲ καὶ ὁ Γιράρ, κατέβαλον ὅλον αὐτῶν τὸν ζῆλον, ὅπως χορεύσωσι καλῶς ἐνώπιον τῶν ληστῶν τῆς Σιέρρας καὶ τῶν ἄλλων ἀνδαλουσιῶν, κανονικὸν τετραχορὸν, καὶ δώσωσιν ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς γαλλικῆς χορευτικῆς τέχνης.

Μετὰ ταῦτα ἔφαλαν ἄσματα ἐκ τῶν νεωτέρων μελοδραματιῶν. Κατόπιν δὲ ὁ ταυρομάχος ἔδωκε μίαν τῶν καλητέρων μιμικῶν παραστάσεων, ἥτοι ταυρομαχίαν, καθ' ἣν ὁ ἴδιος μετὰ καταπληκτικῆς δεξιότητος, ἐμιμεῖτο τὰς ἐχθροπαθείας καὶ κακὰς ἐξεις τοῦ ἀγρίου ζώου. Ἐτεροὶ τρεῖς λησταὶ ἀναβασταζόμενοι ἐπὶ τῶν νώτων τριῶν ἄλλων, ὑπεκρίνοντο τοὺς παροξύνοντας τὴν ὀργὴν τοῦ ταύρου, τέταρτος δὲ μετὰ στίλβοντος ξίφους ἦτο ὁ ταυρομάχος. Οἱ γέλωτες πρὸ τοιοῦτου θεάματος ὑπῆρξαν ἀκράτητοι. Οἱ θεαταὶ ἐπήδων ἐπὶ τῶν χόρτων ἐξ εὐχαριστήσεως. Πάντες ὁμοφώνως ὠμολόγουν ὅτι τοιαύτην τερπνὴν ἐσπερίδα, οὐδέποτε διήλθον.

Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν, ἐγένετο ἐπὶ τέλους σκέψις, καὶ περὶ ὕπνου. Χάριν τοῦ διασήμεου συγγραφέως, ἰδρῦθη κομψὴ ἐκ φύλλων καλύβη, ἥτις ἐχρησίμωσεν ἀντὶ κοιτῶνος.

Ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν κατάκλισιν ἀρυπνίσθη ἐκ τοῦ ἡρέμου ὕπνου του, αἰφνιδίως, ὑπὸ δύο ἀγενοῶν ἡμιόνων, αἵτινες ἠσυχολοῦντο νὰ τρώγουν τὰ φύλλα τῆς καλύβης. Ἐστράφη περὶ ἑαυτὸν καὶ εἶδεν, ὅτι ἡ ἡμέρα ἤρχιζεν ἤδη νὰ ὑποφώσκη.

Οἱ τέσσαρες φύλακες λησταί, οἱ κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀγρυπνοῦντες ἦσαν ἐστηριγμένοι ἀφελῶς ἐπὶ τῶν ὀπλων των. Μετὰ παρέλευσιν ὥρας παρεσκευάσθησαν οἱ Γάλλοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Ὁ αἰθίοψ Παῦλος περισύναξε τὰ ἀργυρᾶ σκεῦη, σφᾶ πάντα καὶ ἀπεχωρίσθησαν μεθ' ὅλης τῆς ἐπιστημότητος καὶ μεγαλοπρεπειᾶς τῶν κατοίκων τῆς Σιέρρας.

Ἐπανακάμφασα ἡ συνοδεία εἰς τὴν πόλιν, διήγειρε τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν τῶν κατοίκων, διὰ τῆς περὶ τοῦ συμβάντος διηγήσεως, ὅπερ ἐγένετο πανταχοῦ γνωστόν, πρὸς μεγάλην δυσἀρέσκειαν τῶν ἀνωτέρων ἀρχῶν, αἵτινες ἐσιώπησαν μὴ ἔχουσαι τούτου καλῆτερον νὰ πράξωσιν. Ἐκ Κορδόβας ὁ Δουμάς, μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ, μετέβη διὰ τῆς Σεβίλλης εἰς Γάδειρα, ὅπῃθεν διὰ γαλλικῆς φρεγάτας τεθείσης ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς Ἀλγέριον καὶ Τύνιδα, ἵνα εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς κυνηγήσῃ λέοντας, γνωρίσῃ τὸν Ἀβδελκαδὲρ καὶ ὑποστῇ ἄλλας περιπετείας. Τὰς περιγραφὰς τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ ταξιδίου περιέλαβον ὡς γνωστὸν κατόπιν τέσσαρες ὀγκώδεις τόμοι, γεγραμμένοι μεθ' ὅλης τῆς εὐφυίας καὶ χάριτος τῆς χαρακτηριζούσης ὅλα τὰ ἔργα τοῦ ἐξόχου συγγραφέως.

Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.

* Ω

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ο ΜΙΜΗΣ

— Αὐτὸς μᾶς περνᾶει ὅλους μας καὶ στὴ μάθηση καὶ στὴ γνώση, λέει ὁ κύρ Δημητρός ἀμα σηκώθηκε καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι του ὁ κύρ Ἀποστόλης.

— Ἀκούς ἐκεῖ, νὰ ρωτᾶῖ ἂν εἶναι ἡ Σερβία στὸ Βελιγράδι! φωνάζει ὁ κύρ Ἀναγνώστης.

— Σὰ νὰ μᾶς ρωτᾶῖ ἂν εἶναι τὸ σπίτι του στὴν

καρέγλα του! λέει ὁ κύρ Ἀντώνης, ποῦ ἤθελε καὶ νὰ χωρατέψη, καὶ νὰ δείξῃ πῶς ἤξερε αὐτὸς τί τοῦ γίνονταν.

— Μὰ τέτοια θάκούστε πολλά, τοὺς λέγω, βάζοντας τὴν ἐφημερίδα στὸ τραπέζακι, καὶ μάλιστα στὰ μικρὰ χωριά, καὶ τὸ νοστιμώτερο εἶναι ἐκεῖνο ποῦ ἀκουσα ἀπὸ τὴν καημένη τὴ Νικολάκαινα, τότες ποῦ πέθαινε ὁ ἄντρας της· ποῦ μὲ παρακαλοῦσε νὰ γράψω μιὰ γραφὴ τοῦ παιδιοῦ της, καὶ νὰ τὴ στείλω μὲ πρῶτο στήν Ἀμερικὴ νᾶρθῃ πίσω ὁ γιός της, πρὶ νὰ ποθάνῃ ὁ πατέρας του! Σὰ νὰ λέμε, νὰ στείλω γραφὴ στᾶλλο τὸ χωριό! Καὶ ποῦ νᾶξερε πῶς αὐτὸς ὁ τόπος σκεπάζει τὸ μισὸ τὸν κόσμο!

— Ὡς τόσο ἀπέθανε τότες ὁ καημένος ὁ γερο-Νικολάκης ἀπὸ τὴ χολόσασή του! λέει ὁ κύρ Δημητρός.

— Φαίνεται πῶς ἔπρεπε νὰ ποθάνῃ ἓνας τους γιὰ νὰ ζήσουν καὶ νὰ βασιλέψουν οἱ ἄλλοι, τοὺς εἶπα τότες ἐγώ. Καὶ γιὰ ν' ἀλλάξουμε καὶ τὴν ὀμιλία, νὰ σὰς διηγηθῶ πῶς ἔγινε ἡ δουλειά. Γιατί εἶμουν ἀπατὸς μου ἐκεῖ στὴν ἀρρώστια πάνω. Τόνε θυμοῦμαι τὸν ἡμερο ἐκεῖνο τὸ γέρο σὰ μου ἔλεγε στὸ κρεββάτι του, — Γιατρέ, αὐτὸ τὸ παιδί μὲ σκοτώνει. Εἶταν ἡ ἐλπίδα μου κ' ἡ χαρὰ μου ἀπὸ μέρα σὲ μέρα τὸβλεπα νὰ μεγαλώνῃ, νὰ προκόβῃ. Κ' ἔλεγα, δόξα σοι ὁ Θεός, ποῦ ἂν κλείσω μιὰ μέρα τὰ μάτια μου, θάφῃσω στὸ μαγαζὶ τὸ Μιμῆ μου, καὶ μῆτε ἡ μάνα του θὰ μείνῃ ὀλότελα χήρα, μῆτε ἡ ἀδερφοῦλά του ὀρφανή. Τὶ χαρὰ ποῦ τὴν εἶχα, γιατρέ μου, σὰν ξεσκόλησε πιά ἀπὸ τὰ γράμματα, καὶ τὸν πῆρα στὸ μαγαζὶ. Ἐνα καὶ μοναχὸ σφάλμα εἶχε, ποῦ τοὺς λογαριασμοὺς ἐκείνους νὰ τοὺς ἀφήσῃ δὲν ἤθελε! κι ὄχι νὰ ποῦμε τεφτέρια καὶ σοῦμες, μόνον λογαριασμοὺς τοῦ σχολειοῦ. Αἱ, ἔλεγα κάποτε τῆς γυναίκα μου, κι αὐτὸ καλὸ εἶναι, κάλλιο αὐτὸ παρὰ νὰ κάθεται καὶ νὰ μοῦ διαβάζῃ Ἐρωτόκριτους. Σὰ συνήθισε λιγάκι τὸ μαγαζὶ, λέγω, ἄς τονε στείλω κι ὡς τὴ Σμύρνη νὰ πάῃ νὰ μοῦ ψουνίσῃ καὶ μιὰ φορὰ. Τοῦ δίνω τὰ χρήματα, τονε βάζω σ' ἓνα καίκι, καὶ τονε στέλνω. Περιμένω νὰ γυρίσῃ, περιμένω, ἀκόμα θὰ γυρίσῃ! Ἐνα γραμματάκι του ἔλαβα μοναχὰ κ' ἓνα γροῦπο. Ὁ γροῦπος εἶχε τοὺς παράδες ἐξὸν μερικὰ ποῦ κράτησε γιὰ ταξίδι, καὶ τὸ γραμματάκι ἔλεγε πῶς αὐτὸς δὲν εἶναι γιὰ νὰ λυώσῃ τὴ ζωὴ του μέσα στὸ μαγαζὶ, μόνον πηγαίνει στὴν Ἀμερικὴ νὰ γίνῃ μεγάλος! καὶ πῶς θὰ μοῦ πλερώσῃ μιὰ μέρα μὲ τὸν τόσο τὰ λίγα χρήματα ποῦ μοῦ κράτησε! Ἄχ, γιατρέ μου, γιατρέ μου! Τρία χρόνια εἶναι τώρα ποῦ μὲ τρώγει αὐτὸς ὁ καημός! Ἐτσι, θαρρῶ πῶς μιὰ καὶ νὰ ξαναιδῶ τὸ παιδί μου, θὰ σηκωθῶ πάλι καὶ θὰ ξαναγεῖωσω! Φέρε μου τὸ παιδί μου, γιατρέ μου, καὶ μ' ἔσωσες! Ποῖος συλλογιέται τοὺς παράδες ποῦ κράτησε! Τὰ λίγα ποῦ μοῦ ἔμειναν τοῦ τὰ δίνω μὲ τὴν καρδιά μου καὶ αὐτὰ, μοναχὰ νᾶρθῃ. Αὐτὸς θαρρῶ πῶς τὸν καταράστηκα, καὶ μῆτε μᾶς ξανάγραψε πιά! μὰ τὸγραψε τότες, πῶς πήγαμε μ' ἓνα καράβι στὴν Ἀμερικὴ.

Τάκουγε αὐτὰ ἡ δύστυχη ἡ γυναίκα του κ'